

ი ზ ი ზ ე ნ ი ა

(პიონა)

მ თ ე მ ე დ ი მ ი რ ნ ე ი:

ი ზ ი გ ე ნ ი ა	ე ნ ი ს თ ე	ი ო ნ ი
ა გ ა მ ე მ ნ ო ნ ი	კ ა დ ე ტ ა ნ ტ ი	მ ს ა ხ უ რ ი
კ დ ი ტ ე მ ნ ე ს ტ რ ა	მ ო ჟ ა ო ს ყ	ა რ ტ ე მ ი დ ა
ე დ ე ქ ტ რ ა	მ ე რ მ ი ო ნ ე	მ ე ო მ რ ე ბ ი
ო რ გ ე ს ტ ე	მ ა ც ნ ე	ე წ ე კ ი ე დ ი

ს უ რ ა თ ი პ ი რ მ ე ლ ი

აგამენონის სასაზღვ. შერთაღო ზინდბუნდი. სცენა თანდათან წათდება, თითქოს
დასკოლიდან ამოღოსო. აქა-იქ მოჩახან მოსამაანტურენი, ისინი, თითქოს რაღაც ილუზიულ
მოკლიანო, ჩუმად მოძრაობენ. შემოარბის მაცხე.

1.

ხმეზი — მაცხე! მაცხე! (ჯანსაღის ზარების შორეული ხმა. მოსამაანტურენი
გამოეფინებოდან აფანსცენაზე. კობიდან ჩამოეღოდან კდრტემნესტრა და
ედექტრა)

მაცხე — (მაყურებდისკენ მომბრუნდება) დიან, დიწყურ. ეს ჩემი პირველი
როდია და ღმერთების ნებით, ჯერჯერობით ყველაფერს გარვი პირი
ურანს. ჯერჯერობით-მეთქი! რა ჩვენი საქმეა, როგორ დასრუდდება.
მთაგარია როდეს არ ვუღადატოთ. თითქოს ახლაც ყურებთან მიწიფის
აგამენონის სასტიკი, ვამჭოდავი ყოვიდი. ვუსმინოთ ზარების შო-
რეულ, იდუმად ხმას. ისიც ბედისწერის გარდაუვალი კანონების მოახ-

ლოკმას გვამცემომს. მაგრამ უნდა იმეორებოდა კანონი, რომ უნდა აღ-
სრუდეს. ადრე დედოფალიც, მის გულში სასოწარმყვეთი შიში და სი-
ხარული ერთად დაგროვდა. იღბი გაიშარჯვა ავაშიმწონმა, იქნებ
მერძენა უძველესი ხომალდები უკვე უახლოვდებიან მიკონის ნაპირს.
შიში თუ სიხარული, აღტაცება თუ სასოწარმყვეთა — ეგრე გადარწმუნ-
ება დედოფალს. ელექტრას არაბობა ანუ ვერ ამზინეს. მთელი გულს-
კური აქტუა აქვს მომართული. პატარა, თეთრი იფიგენია კი აკ-
მათ ისევე საწოდში ნებეგრობს, ფანჯარა გამოღვია და აყვავებული
შენს ეკუთვნის. (მანვე უახლოვდება დედოფალს და კადამდე ეწახვე-
ვა. სიჩქარე. მანვე წამოადგება) იფიგენია პუბერტის, მღვლე ავაშიმწონის
სახელით გადმოგვით, რომლის ხომალდები ახლა ავღიოსის სანაპიროს-
თან საშინელი პირქარის ჩადგომას ელიან: ღმერთებო, ნება და მეფე
ავაშიმწონის სურვილია მირძელონდეთა სახელოვანი მედადის ბედვე-
სის წოდებე — აქილევსზე დაქორწინდეს თქვენი უმწიფესი ასული —
იფიგენია, და ვთხოვთ შეუდგეთ სამზადისს. (ელექტრას ცოცხე
აღაპრობს ხედება. შემობრუნდება და ჩქარო ნაბიჯით აუყვება კო-
რინე) ბრძანება ხომალდები ამინდებო პირქარა შეაღწევა, ღმერთ-
ების რისხვამ უწია ჰენა დაქარს. ვანროსხებულმა ავაშიმწონმა გა-
დაწვევითა, შინი იძიოს ბედმწერის მზაკვრულ განაწყობზე. თბი დღის
შემდეგ სიხარული და მედნაერება მოიღაწა მერძენა მანაჟს. (მრძის
გამოყოფა მალადი. ვალარა წვერ-უღვამით მოსადი მოხუცი ეზვი-
ვი).

ეზვივი — რაღა საჭიროდღო მთიფალი მეფემ. ჩვენი ხომალდები მღვ-
ში გააფორმებულ პირქარს ებრძვიან. სული კობილით უჭირავთ, დღე-
დღეზე შეიძლება უკანდახევის მრძანება გაიყოს.

მანვე — ასეთია ღმერთების ნება. კადქანტის ნათელმხილველმა გონებაში
გამსჭვრიტა ყოველივე. რომ ბრძნების გამარჯვებით დამთავრდება.
ღმერთების ნება მოუწოდებოდა მოკვდავთათვის.

ეზვივი — ხომ არ უამბავდებოდა აქილევსის მტკიცე მამული, ხომ არ
დასწრებდებოდა აქილევსის უნა — და ვნება, ხომ არ შეიძინავე შევასის
მთაშიმავადღო დაშქარს თავაწყნებელი ღრბობა და ბახუსი. (მრძის-
კენ ნოტირადღება) გული ცუდს მიგმწონბა!

მანვე — დამშვიდდი, მოხუცი, დღეს ავაშიმწონის სასახლე შეიმომს. (თან-
დათან ახლოვდება მანგბის შემამიფოთებელი ნაბი. იღვება სასახლის
ბჭელები. ბრბო აღტაცების შემამიღვებით შეფცოვდება შიგნით).

იფიგენიას თათბი

იფიგენია, ელექტრასტრა, პერმონე და ელექტრა.

ელექტრასტრა — გაიღვიძე, ჩემო საყვარელო ლოკონა, მზე და სიხარული
ერთად მოსდგონია შენს სარკმელს. გაიღვიძე, დღეს მექალაქების
დღია.

იფიგენია — (საწოდზე წამოხვევა და თვალმს იყშენება) რა მოხდა?

ელექტრასტრა — ვინდა სე თვითონ მავაცვა, მე თვითონ დაგვარებო?

პერმონე — თხოვდები, იფიგენია!

იფიგენია — რა?

ელექტრასტრა — შენ ბომ ადრევე მოგწონდა აქილევსი.

პერმონე — საქოწოდოღ უნდა გაგამზადოთ! (ელექტრა ბიფა და გულში
ჩაიკრავს).

ელექტრა — სამბალო იფიგენია!

ელექტრასტრა — რატომ სამბალო. თქვენს შობის ყვედანვე მედხიერი იქ-
ნა, ყულაზე მამაღი და კეთილშობილი ქმარი ყოვლით. მამაც, ჯან-
სიტული და თქროსთიან შვილებს დაზრდას. (იფიგენია ცაოყებუღია)

იფიგენია — არ მესმის, დღდა!

ელექტრასტრა — ხვად ავღიღმი ნთმგზავრები, იქ უკვე საქარწილო
სამზადისე მოთავებული ექნებათ.

იფიგენია — (გულუბრყვილოდ) აქილევსი?

ელექტრასტრა — აქილევსიც მანდ არის. მამამიგნც, ქორწილსაც იქ გადა-
ხიდათ. (იფიგენია საძეს ბადიში ჩამადავს)

პერმონე — მალში ხედიხედაკიღვინი ველარ ჩაფიღვით, ერთად ვერ
ჩავისუნთქავთ დიღის ნაინან მავსს. ყვავილებს ველარ დაგვრუფთა და
უმარმავარ გვირგვილებს ველარ დაქწნავთ. იფიგენია, დარჩი, რა. ხომ
უნდა გავსიერნოთ მგინარებზე, ხომ უნდა ჩავწვეო ხორბლის მწიფე,
ყუთივდ თავთაგებში, ხომ უნდა ეუმზიროთ ცახე ბუმბულითა გაპუნ-
ტიღ ღრბიღებს.

ელექტრასტრა — სუკლეო; იფიგენიას ათასი სამრუნავთა ეღის.

ელექტრა — იფიგენია კჯახის ქადაღ იქყვდა. საღამოს საწდში შობრუნე-
ბუღ, დაქანცულ აქილევსს სამოსთ უნდა გახადოს, დააბუროს, სუფთა
საწოდში ჩააწვიროს. (იფიგენია თავს წამოსწყდა და მჭვრებთ ჩა-
გვრებდა ედმტრას)

ელექტრასტრა — გვეოფათ ახდა, მავშუები ბომ არა ხაროთ. მე, მონებს
დავარტარებ. ცოტაც ასაბრუთ და ქვევით ჩამოდიოთ, თქვენთვისაც
გამოონახება საქმე. (გადას)

პერმონე — მედნიერი ხარ, იფიგენია.

ველიქტრა — აველიძის რთვონ ჩააღწევს მატარა, ნაზი და ააბრადო იფიგენია. (ქვეთინა ძვირს ავაგებს) ჩამდენი ტანჯვა და ზოგათი უნდა ვადაიქანოს, ჩამდენი ცრემლი და მწუხარება... (პაუზა)
იფიგენია — ღოვონ მიყვარხართ პერმონე, ელექტრა...

3.

კლიტემნესტრა და ვგისტო

ვგისტო — ამ საქმეს სხვანაირი სუბი უღას.
კლიტემნესტრა — ტყუილად ეშვიანობ, ძვირფასო. ყველაფერი კადანტის საქმეა. ჩუენთვისაც ხომ უფრო ხედსაყრეღია. ევ ურთაც მოლაშობრეთ თავიდან. (გზგვთა).
ვგისტო — აქიდევთან დამოყვრება კარგს არას გვიქაღის. ეს დევეი კოდვე ხმას ან მტრებს, მთელი დღე აღინიღი მიუყრებს.
კლიტემნესტრა — ვგისტო! ორესტიე ჩემი შეიღია და ასე წე ახსენებ.
ვგისტო — უკვე მეფის გვიბკვირზე უჭირავს თვალი...
კლიტემნესტრა — მადნებ საიდუმლოდ ვამიმხილა კადანტის წინასწანეტიყვდებია: ათ წელიწადს ვერ დადაშქჩაღუნთ ტროას ზღუჯეს პერპენი მელმრები.
ვგისტო — ათი წელი საქმას დროა. ეწნებ თავისით ამოხდეს სუდი. მავრამ ეს ლდაპი... ვეღარ მომიფიქრებია, როგონ მოკვდილო თავიდან. ჩამდენჯერ მოფფერე, დავასარტქნე.
კლიტემნესტრა — მავას ჯერჯერობით არაფრის თავი არა აქვს. უბრალოდ ვეღარ ვიქანს. (პაუზა)
ვგისტო — იფიგენიას ქორწინებამ თავგება ამიძინია. ნეტაც რა ჩანადფიქრი უღვეს გუღში აჯამემინონს.
კლიტემნესტრა — გეუმიწევი, საშინი არაფერია შეთქი. ადერ იხივ. (შეშობლის იფიგენია) სახრეზე ფერი არ ვადვეს, შეიღო!
ვგისტო — აღმათ წიუბედ ცოტა ეძინა.
იფიგენია — დიას.
კლიტემნესტრა — მინდოდა მამამენისათვის მარათი ვამეგზავნა.
ვგისტო — ღოვონაც თუიეთონ ხედავს, აქ უღდაფერი ჩავაშვა. ვადაფრთ, რომ დელოფად ქვეყანას დიდებულად უმღევი. პერი და მოსავდი ვანვემამი უხვად მოგვამადდა. მერმენი დედაკაცები მამაც, ჯანმეტყუ და ოქროსთინიან შეიღვეს აწვენენ. (თითიდან მეჭვირს წიახროშის) ეს კი ჩემიგან ააჩუქნად გქონდეს.
იფიგენია — გმადლოებო!

კლიტემნესტრა — პეი, მომიღერებო, თქვენი ტყბიდსმიანი ფარმინგის
130

ვლერა ქვეყნის დასადიგის ვადანწვეს. ყველამ ვაიფოს, რომ დღეს სასახლეში შეიღია.
იფიგენია — ორესტიე ცუდად ვახდა, დედა, თავის ოთახში ჩაიკეტა და აღარ გამოდის.
ვგისტო — მავ რომ უღვლი უნდა...
კლიტემნესტრა — ძალით ვამოვიუვანო.
ვგისტო — ვოუტი მავშიე! ჯერ კიდევ ლდაპია და რეებს ბედავს!
კლიტემნესტრა — დანშვიდრი, ვგისტო! (ვარუდან მოისმის სიზღერისა და მუსიკის ხმეია. ჩუნად) უფრო მინწენდოვანი ხაზრუნავი ვვაქვს, ევისთე! (შემოღის მსახური)
მსახური — ჯერჯერობით ყველაფერი ბიგნია, დელოფადო!
კლიტემნესტრა — არც ერთი ან დარჩეს უქმად, თორემ ჩემი რისხვა არ ასდგება. ქადენი ვააფრთხიდე, ცოტა დაუქქარონ, ვიორკანობას სხვა დროსაც მოასწინებენ. ვასწი!
მსახური — ახდავე!

4.

ველიქტრა და პერმიონე

ველიქტრა ქვეთინებს.

ველიქტრა — ეს საშინელებია, პერმიონე. მარტო უნდა ვავრჩე. რა მიშვიღებია. ორესტიე ახლოავ არ მიკარებს. დედაჩემი ყველინაცვადიკით მიქვეფა. ევისთეს მილიქნეღერი მხერის ატიანაც არ შემიძღია.
პერმიონე — არა უმავს. მამამენი დაბრუნებია და სასახლეს კადაპოტიჩი ჩადგემა. ხომ ხედავ, მე სუღ ამერია გზა-კვადი.
ველიქტრა — შეიძღემა აან ვავყოლოდი. მავრამ მამარემს სასტიკი მრმანემა ვაუფია, მხოლოდ და მხოლოდ იფიგენია მიუგვარათ. რა მიქვეღებია! (მცირე პაუზის შემდეგ) პერმიონე! შენ ხომ მანც არ მიმართავებ. პერმიონე — სხვა გზა არა მადეს. დედა ტროაში ნებიერობს პარისთან ერთად და ლმერთებმა ივინან, დაბრუნებია ლე არა. მენერდოსი კიდევ წეა შეღვაშია და მის სომადეს აფადის სანაპორონიან ატიეტიღებს შმაგი პინტარი.
ველიქტრა — რა მიუწიერი იწნება იფიგენია.
პერმიონე — ბეღმა ვაუღიმა: რამეენიშე დღევ ვა იუბქონის, აუ რა მომსინღავი ვადო აქვს სიყვარულს, თჯანს, სიომოს, მისი გუდი ხომ ჯერაც უბიწია და წმინდა, ბოგორც ანდაემოკრეფიერი ყვაიღის ფურცადი.
ველიქტრა — რადაცინა მიშინია. წუბედ მთელი დამე ვშჯოთავდი. თავი მტიკია.
131

პერმიონე — რა დროს შეიძინა. ვეგონება მიცხადებული ვედოს წინ. ჩვენს ვინმეარსდოთ. იფიგენიას პედნიერების დედა.

ვდექტრა — ხო, მავრამ?

პერმიონე — ნუ ხარ სუაყლი, ვდექტრა, რადავები ვადავებია. წამო დე- დოჯადთან წავადეთ.

კლიტემნესტრა, ვგისტე, იფიგენია, ვდექტრა, პერმიონე.

კლიტემნესტრა — (ვეგისტეს) ახლა საჭიროა, რაც შეიძლება ჩქარა და ზუს- ტად დავაპრუდოთ. პერმონ ბანგი უნდა, ბრძოლ თუ აწროვებებს, ეს სე- დანსუფადასათვის მზადყოფნა და მხოლოდ ზიანის მომტანია. მწველები საესე ნოქტებით სედში სასახლის კარიმჭვსთან უმასპინძელდებიან ხადას. დავ, იცოდნენ, რომ სასახლეში ყვედაფერი რიგშია და სრული წესრიგი სუფიდა. ჩვენ ახლა მათ თვადში სიკეთის ვანსახიერების როდენ არ გვაწყვენდა.

ვგისტე — მათადი ხარ. მავრამ ვეჭვობ, რომ ავამეგნონი ჩემზე მეტად უკვაძდეთ.

კლიტემნესტრა — ძალიან მარტყვი საქმეა. შეიძლება რამდენიმე წუთში შეაფეროთ თავა, თუ, რა თქმა უნდა, ძალი, სამინჯვე და თვადის აწვე- ვის უნართ ვაქვს. (ვდექტრას) რას დაღვრეგილხარ. ვანა შევშეენის ასე მოიქცე. რა მოხდა შენუ. იფიგენია თბოვდება. დიდი ამბავი. შერც მადე მოგიწევს ამ სასახლის დატოვება.

პერმიონე — ორესტე სად არის?

ვდექტრა — თავის ოთახში ჩაიკეტა.

ვგისტე — (პერმიონეს) შენ გემაღება.

პერმიონე — მე? გუშინწინ იყო, სასახლის ბაღში რომ შევსვდი სუიონო- ბისას და მომესაღმა. ერთიანად გაწითლდა. ყვაგილიც მისახსოვრა. მე კიდევ მადლობა ვადავუბადე და ჩენი დიდი, აღუძრისფერი ქინძისთავი გაჩუქა.

კლიტემნესტრა — თქვენც მადე მოგივდით...

ვგისტე — დროა, ეგ საქმე დავაჩქაროთ.

კლიტემნესტრა — ავამეგნონა უფრ არ დაურთავს ნება. მენედაოსი კიდევ, კაცმა არ იცის, რა გუნებაზუა.

ვდექტრა — (იფიგენიას) ხომ არ ვეშინია?

იფიგენია — არა. რატომ უნდა მეშინოდეს? (შემოდის მსახური)

კლიტემნესტრა — ორესტე ვაფრთხილდე, რომ რამდენიმე წუთში აქ იყოს. დედოყადრ ვიმბძანებს-თქო. (მსახური გადის)

ვგისტე — მე უკვე ვაწინვუ, რომ ახე ვაგრძელება არ შეიძლება.

კლიტემნესტრა — ცოტად მოითმინე. (პაუზა) ცოტად მოითმინე.

ვგისტე — იფიგენია რას იტყვის?

იფიგენია — ჩემი სხეული მდევვარებისაგან თრთის. სუდი კი უცნაური მოლოდინით ვაპრუებდა. იქნებ ეს არის ბედნიერება. აგრე, მავშელო- მასში, მშითა და სხხარულით მოლოდინი დიდ, დამაზ ყვაგილებში რომ მავწვემოდი, მვეგონა საშვათ ჩემს სხეულში ვადმოლოდა, ჩემს სბე- უდში იცდებოდა, როგორც სურნელე რი დოტოასის წვენი. (შემოდის ორესტე)

კლიტემნესტრა — აი, შევვარყავედი ვამეგნონ ვიმბძანდა.

ორესტე — არა ვარ შეყვაძებულა.

კლიტემნესტრა — (პერმიონეს თვადს მავუპაავს) ხომ სედავ?

ვგისტე — აღმათ მიკვასხევიბედენ, რომ იფიგენია ობოლდე დედში ავ- დის მიემეზავრება.

ორესტე — მომახსენეს.

კლიტემნესტრა — პოდა, შენ უნდა დაულოცო ვმა.

ორესტე — ჩემი გული ისედაც დოცავს.

კლიტემნესტრა — (მკაცრად) რაღაც უკმეხად დაპარაკობ!

ორესტე — საკმათოდ არ მოვსუფავა!

კლიტემნესტრა — აჯონებს ვეკვას მოუბმო და ისე მოიქცე, როგორც წე- სიყვად აღზინდიე შევილა და უფლისწულს შედუფრება.

ორესტე — სხვათა საცეიედს იოდაე სვიან.

კლიტემნესტრა — ვადაკრუდ სიტყვებსაც შეუჩვიდე?

ორესტე — ადამიანი კი არ უჩვევა, აჩვედენ...

კლიტემნესტრა — არ მესმის!

ვგისტე — თავი დაანებე, კლიტემნესტრა. უტყობა, უქვიფოდაა. რა საჭი- როა ახლა კამათი. ჩვენ ყვედანი ბედნიერები ვართ. იფიგენიასაც ნუ ჩავუშაანდებთ ამ მშვეხიერ წუთებს.

ორესტე — ამისთვის მიემე?

კლიტემნესტრა — (უცებ შეეცვლება გამომეტყველება. მიიღებს მხიარულ, უღარდედ პოზას) მარტო ამისთვის არა, ახლა აქ შენ ხარ უფლისწუ- დი და ყვედაზე უფრო სწორედ შენ მოგეტბოვება საკუთარი დის წე- სით და ჩიფით ვასტუმრება. სასახლის კარიმჭვსთან ხადენი ვეიფოებს. იყოკენიას და აქილევსს ადღეგრძელებენ. ვარგი იქნება, შენც რომ ვაბვიდე და ხადენა ვაიგოს, რა ვუდომილად და ვარგად ეპყრომიან სასახლეში თავიანთ ქვეწივერდოთ. ეს შენ ავტორიტეტისაც ასწვევა და ხადენი კამყოფილი დარება.

ორესტე — მე არ შემაძლია მათ წინაშე ვითვადამაქცო!

კლიტემნესტრა — ეს თვადთაქცობა კი არა, მოვადგომაა.

ვდექტრა — (ჩუბად) წადი, ორესტე!

ორესტე — ვამუტული ყმაწვილია როდში ნუ ვაჩომიყვანთ. მე იმის ძადა და უნარიც შემწევს, მოყვარეს მოყვრულად მივსაღმო, მტერს კიდევ — მტრულად. (ორესტე გადის. ბინდბუნიში მოჩანს, როგორ ჩა-

ღის კობეცხზე. კაობიჭესთან მოხსმის შუბანხომებლად ბადის ბმა-
ური. ბრმობა გამოეყოფა ახადგაზრდა იონი. ორესტე ბედს ჩააქვიდებს
და გამოვიან სტენის წინა ნაწილში).

იონი - ღადიუ ბრთი ჭიქა, ორესტე!

ორესტე - ცუდი ღუნებანზე ვარ...

იონი - განწორება ყოველთვის ცუდ გუნებმაზე აყენებს ადამიანს.

ორესტე - როდესაც ბრმში წყალს ჩაივლები, ბოდომიუ უნდა შოთხინინო.

იონი - უკვე შეამჩნიე?

ორესტე - კანდა ხანია. მანამ გუმიან სამთლოოდ დავრწმუნდი. იფიგენია
ნია ნიზრუად გამოიყენება. ხომ დანახე, რა აღტაცებით შექცდა
ორესტე ამ წინადადებას. შვეტოღუა იფიგენია.

იონი - ხო. (ოვადებს დაბნის და წითლდება)

ორესტე - ვიფიგენია...

იონი - რა... რა იცო...

ორესტე - ვიფიგენია, რომ იფიგენია ვიყვარებ.

იონი - ორესტე!

ორესტე - რა საჭიროა უბრძანებელს დავუშვადოთ. ინიც ვიცი, ღამდამობით
სახანდის ბადთან რომ ვეძინა. იფიგენიას სარკმლის პირდაპირ. მცვე-
ლები მოიყიდე. (პაუზა)

იონი - ხო.

ორესტე - უკვე გვიანია.

იონი - ხევაანობად არც შეიძლება.

ორესტე - მათალი ხარ. მოფრევა ამანზე დამარტყა. (პაუზა) მე არ მეს-
მის იფიგენიას უცვლადი დაქობწინების მიზეზი.

იონი - იცნებ აქირვესმა მოიბიზება განტეპ. მარტყან ყვედაფერი მო-
სალოდხელია.

ორესტე - რადაც არ მჯერა. მამარტყი არც ისე უკეთუა, სადღაც შორედ
სანაპიროსთან ქობწინის ვადანდაზე დათანხმებულიყო. მაყენე ვიკვე
ხმას არ იღერს: ღმერთების ნებთაათო, წედან ვედაპარაკე.

იონი - ნესაძღებუღა, ვგისთემ მოისყიდა.

ორესტე - არა. ეც მამარტყის ყოველია. (პაუზა) იფიგენიას ბეგ-იღმა-
დი არადის აინტერესებს. თითქოს სათამაშო თოჯინა იყოს. მანტო
იმაზე ფრტობენ, თვითონ რა ხეობი უქმნაათ.

იონი - იფიგენია მამინცე ღათანსმღა?

ორესტე - მამინე.

სურათი მშობი

სანაპირო. ზღვის ცივი, აშავობიქრებულს წინაღი. ვაში-ვაში მოხსმის ქობიშხლის
სტეენა. სიღრმეში ილანდება წინადადებას მოქანადე სილუაბებმა ნიჭნეფობის უმე-
ტეს მანბილზე მანჯაა.

მეომარეები სხედან სიზალღის კობეცხზე. მდელითა, იონის ახრადებენ.

პირველი მეომარი - კაქქანტო ამბობს, ხარ? თუცხ ან ჩადვესათ ქარბი-
სადი.

მეორე მეომარი - სუდი მენხუთუა. დამიანა მიბრძანებ ამოხოქრებულ ტილ-
ღებში მოვადიხო ზღართანია.

პირველი მეომარი - ეტყობა, ვაუკრძელია სიტყვა.

მესამე მეომარი - კადქანტის რა უნაღუღება. მანამდე ჩვენ ჰყენი დაბვი-
მანტება.

მეორე მეომარი - სუდაც რა საჭიროა იყო მეორეჯერ მოხმობა. აჯამენ-
ნონს ვუდი ვთანადრება. მართალია, იოდი საქმე არ არის, მანამდე წი-
ნასწარმეტყველებას ვერ გადაუჩვად.

პირველი მეომარი - ხო. საცოდარი.

მესამე მეომარი - სურმე აუდი ახადგაზრდა ყოფილია.

პირველი მეომარი - ურბარე ნომიკრადს თვადი. ოღამიბიადანე. ვედოფ-
ღის ცვერდით იჯდა, სუსტია, ფერმკრთადი.

მესამე მეომარი - აფსურს! (მცირე პაუზა)

მეორე მეომარი - ტრიას უღამანესი ქაღუბი შედანდებია. ხო იცი, უბრ-
ვემირივად ვაგინავარებთ. მიყვანს, როცა ცვერდითა და ვეამილით
ახრჩოდებულ თახში შერბინარ, ხმადამოწვიდრი, სისხლში ამოვღე-
ბული და კვედითან ახადგაზრდა, ჟანმრთედი ქადი ვესა, შინითა და
ცახტახით შემოვკურებს. ღიღების შეკვრას ვერ მოუხწინა და ოღნაე,
სუდი ოღნაე მთუჩანს თეთრი, ვამჭვირვადე მკვრი.

პირველი მეომარი - თუ, იფ... რა გემოს ჩაატან.

მეორე მეომარი - ღმერთმახი, თავი ცოცხად-მკვდაბი მყოფია. თითქოს
მარღუენში სისხლი აღარ ნიქტებს, ვუღმა მომრლობა შეწყვიტა. (ხმა-
მადლა ყვირის) ემე-მერი...

პირველი მეომარი - ხომ არ ვაფრინე, ვის უყვირი?

მეორე მეომარი - ანავია იხე, ხმა ვადვიარჯაზე.

მესამე მეომარი - რა სისულეღა. ზადეს პგონია ეღენეს დასაბრუნებლად
ვიბრძვით. ყვედაფერი ხომ უკუღმა შეკვრილია.

მეორე მეომარი - ეღენე... ეღენე... საჭერმნეთის ხმა და ბგერა თავადე-
მა ამ ვერო სიტყვაში.

მესამე მეომარი - ღმერთებმა დღოზე აღასრუღეს უც საქმე. თითქოს
მთელი საჭერმნეთის ცოდით...

პირველი მეომარი - ხა-ხა-ხა... მურდადი რამე მომავიქრდა.

მეორე მეომარი - (ყნობისმოყვარეობით) მიდი!

პირველი მკომარი — რამდენი ბერძენი მკომარის ცოლი მრეშობს ახლა სა-
კუთარ სახელში.

მეორე მკომარი — ხა-ხა-ხა! (სამივე ხარხარებს)

მესამე მკომარი — შენვედო, იქ ნადაც ჩობილია! (მოსამის ხმები: „მთა-
კარ“, „ვაკოჭეთ“)

პირველი მკომარი — ეგენი ეთმანკოს დასჭამენ.

2.

აგამეზონი და მოფსოსი

მოფსოსი — დადა ამ შექმნილს სწორად ვაგვსაჯო, როცა სიტყვა საჭივდ
იქცევო, თვითონ დაინახავთ სახარედ შედეგს და შექმნილებშიაო.

აგამეზონი — სხვა ვა ანა მათვე, მოფსოს!

მოფსოსი — ვაა ყოველთვის არსებობს. მთავარი დაინახე!

აგამეზონი — ღმერთების ნება მოკვდავთათვის ვარდუდალა.

მოფსოსი — მიკვობს, ასე მართლად რომ მსჯელობ, აგამეზონ, შენი სი-
მამაცე და რამე მყვანობა მახეხნებია. თვალდებანთებელი, ვააფ-
ორებელი რომ ნებავდი იტყვს. ამ რჩ სატეს უკვე ევლარ ვათავებში
მქნო, თითქოს შექმნილები ვილავის წინაშე იქნებო დაყოფისადაც.
შეუბნებელია სხვანაირად იფიქროს კაცმა, სხვა რომ არაფერი, იფი-
ქნოს უდანაშაულოა.

აგამეზონი — ჩემი გული სიძვერისაგან ძალუმიდ იკუმშება, თითქოს ცხე-
ლი, ვაგარვარებელი რკინის ღაჭირი მედოს. მაგრამ იმეორებ. სხვა
ვაა არ არის, ანა ბერძენებს წეკაგება შეუბრუნებელია. მათ უკვე ძვალ-
და და რბილი ვაუჯდათ თმის ცივბ-ცხელება. თუ უკან მოაბრუნებ,
გრთმარებას დაესვრიან, დაჩრებდ და ქადაქლებდა, მოლადატეგება და
თოცის გამტეხებად იქცევიან.

მოფსოსი — (მცირე პაუზის შემდეგ) არ მჯერა კადრების წინასწარმე-
ტყულებმა!

აგამეზონი — (თავდახრით) შეუბრუნებელია არ იტყვიერო. ღმერთებისა მერ-
ძუნთა წინამძღოლონა მარტოებს და შე საფს ნოკაუფს მათვე, მათ
ამსახურში ვიყო. მოკვარებად მტკონობთ, რომ ყველაუფრო შექმნიდა
დამარტოებელი, არამედვადები ეს ბიბილითაა: ამ უბანშია მათ დაქ-
ვრის უნთავდებთ. მოხამორჩილთა და ხედივედით მე ვადადავთ. მათ-
ან მამიდა ვაუბლო...

მოფსოსი — ნებ მინდა შენეი ხან, აგამეზონ, და ვერ კიდევ შეგნებინა
თხნა უდანაშაულო მახეხნებდა.

აგამეზონი — რას ნიშნავს სიტყვა: „მინდა შენეი“! თუ შენ დასჭამო
*22

სამარტებელი თუკან ნოკაუფა, ბერძენთა ზინლი და დამტოვება მე უნ-
და უნდა.

მოფსოსი — თუ შენი გამარჯვების დროა უდანაშაულოთა სისხლით იქ-
ნება მორთული, თუ შენ მხოლოდ და მხოლოდ ერთი მინახი გამოძრა-
ლებს: გამოაჯვება, მაშინ შენი ხვედრის შედეგად შენეი ნიშლი
და დამტოვება იქნება: დედაკაციო წყვილასა და კრუკას შევათვლი-
ან, დადგან შენი ბული მათი მადლები უბიწო სახელები ამოღებდა.
სიჩინები, დაგვანჯავრ, ბილს ვაგოტობობენ, მამაკაცები ზურგს
შევაქცევენ და შენს ნაკვალევზე აღარ გაივლიან.

აგამეზონი — ეს არ იქნება სწორი საზღაური! (პაუზა)
მოფსოსი — დაჯდება დრო და ყველა ბერძენი წყვილ-კრუკით მოიხსე-
ნებმა ედენის სახელს.

აგამეზონი — მე ამ რამე მოკვებებში არა როგორც ბილს ვამომხსენ-
ელი, არამედ (მოკვარე შექმნი მკომარი, რომლის სამომბლოს ღირსე-
დაც შეუარავნებულს. როცა რბი ვარება მომდგარო, როცა ხელები მხეხე
დაბდაბებენ, ვუდო კიდევ სამტყადლოს ურთხვით მავნებში, სუდ ერ-
თია, ვილავის სუფელი თხა ვადააბიჯებს სახელებს შედაბის საწიწ-
ქნად თუ უმევენობებს ედენს წავგვტვირთი ტროლებში. ხოლო თუ
ბერძენები ამ სახელებს ბერძენთა შევაყოფნა, ზღვაში ვადაცვალებიან,
მამელი მკადამით შეუბრუნებინ უბანშიაბ ტადლებს, ურთმანყის
ყელს ვამთავადმადენ, კმილებითა ვამოსწოვონ სიახლს. ვახედე ეს
ახლა ხროვას ცუცხლისთვის, სისხლისთვის, სიკვდილისთვის ვანმთა-
ვებელი, და არავითარი მშვენიერი ედენი. რენ არ შეგძლია ბიბილით,
რომ აჯობების მთელი პატივინეთი დაილუბოს, ვილად მატარა, უდანა-
შაულო იფიქრინა. (პაუზა)

მოფსოსი — რაღაც ვამორჩება.

აგამეზონი — ვაღმერთებელი მოაპიჯებს.

მოფსოსი — ამ ვითარებაში ზუსტი და შედაფერისი პოზია.

აგამეზონი — შეიძლება.

მოფსოსი — მე არ მსურს მასთან მატყრობა. დატოვებთ.

აგამეზონი — არა, მოფსოს, შენ უნდა დარჩე!

მოფსოსი — აქედნი ნებაა. ჩემი სიტყვების ბერძენებს აღარ სჯერათ.

ბამევენ ხანსაც უნდა ვაგაბებდეს თმის, მარტი, სიჩინებდა და ტანჯვას
მოკვარებას. (შემოვლის კარავს)

აგამეზონი — შენს საბრებ უკვე მათხმის ავბედიით მომავლის მინახი.

კადრების — (შეკარად არ ეხამობენება მოფსოსის დაინახა) შენეი
უჩინელოდაც ვადამევენებთ.

აგამეზონი — სწორედ შენ კვლავით. ბერძენებს და შენს სამარტებელით
უკანდაბრებს უფროს

კადრების — (პათეტიკურბად) სამარტებელით უკანდაბრებს! თხა ამ სიტყვებზე
*23

უფრო საზიზღარი და შემაძრწუნებელი. ადამიანები ამტკვეყნაჲ იმი-
ტომ ცხოვრობენ, რომ შეიციონ თავიანთი არსებობის ფასი და მნი-
შვნელობა. ტროცენმა ყველა ჩემს რწმენას საფუძვედი გამოაცდელს.
ათასი საუკუნეც რომ გავიდეს, სანამ ერთი ბერძენი მაინც დაიბრ-
მა დედამიწის ზუგზე, წარუბოცედ დაღა დაანებება მანადილდი შე-
ურაცაყოფა, დამცირება, აბურად აგდება.

- აგამეშნონი** — ახადს რას იტყვი. მედი რას გვიმზადებს.
- კადქანტი** — იქნებ არ ღირდეს, ყველა ბერძენმა გაიგოს.
- აგამეშნონი** — თუ საშინელებაა — აჯობებს ყველამ ყრსად ჩავბედოთ
თვადებში. თუ ბედნიერებაა — მით უკეთესი.
- კადქანტი** — ტროკას აღება ათ წვილიწადს ვერ მოხერხდება!
- აგამეშნონი** — ათ წვილიწადს?
- კადქანტი** — დიან, ათ წვილიწადს.
- აგამეშნონი** — ეს ხომ ამჟამად ვაღუბვთა.
- კადქანტი** — როდ გაშარჯვების დარბი ნატრომენ.
- აგამეშნონი** — ათ წვილიწადში დაშტარს შვდაც დაუდასუნდება, ურნი და-
უცხრება, შიში, სევდა და სასოწარკვეთა მითყავს. (მაუზია) გარდო,
თავი დაგანებოთ. (რამოგანდება სირქმე, აგამეშნონი მიწას და-
ამტყერდება და ფიქრობს) პირქარი? (საშინელების მოლოდინში ხმა
უთროის)
- კადქანტი** — მასუსი იგვივა. (იარაღის ჟღარუნსა და ხმაურნი ბნელებს.
კვდაც გამორჩევიან მეომრები)

3.

მოფსოსი და კადქანტი

- მოფსოსი** — მე არც მანდოდა კამათში ჩავრეუდიყავ. მაგრამ საკუთარი
სინდისი არ მამდევს ნებას. როცა პირველად მიწაზე ფეხი დაგამიჯე,
მანრო შევისუნთქე და ვიგრძინი სიცოცხლის დაუშობელი წყურვილი,
ღმერთებმა შოამბერეს სხვა — არანაცდებ დიდი და დაუნდობელი
გრძნობა — სინდისი.
- კადქანტი** — შეგონეშების გრო არ არის. დაშტარი ღედავს.
- მოფსოსი** — დაშტარი შეიძლება დაწყნარდეს, მაგრამ სინდისს ვერაფერს
მოუხერხებ.
- კადქანტი** — ვარწმუნებუდი ვარ, ვტყვი რბ ვეშარება ჩენს სიმარტდში.
- მოფსოსი** — სიმარტდე: უპირცდელს ყოცდისა, სინდისს ვუღისხმობბ.
- კადქანტი** — ცადკუდა ადამიანების მედი არ შეიძლება დაეკვემდებაროს
ქრისი იმტერესებსა.

მოფსოსი — ცდები, კადქანტი, რატომ უნდა ზღოს იფიგენიამ სხვათა
ცოდეა, შენი დასვენა ამსურდამდე მიდის.

- კადქანტი** — სწორედ ეს არის მსხვერპლის იდეა.
- მოფსოსი** — დავუშვათ, რომ ყველაფერი ღმერთებისაგან დამოუკიდებ-
დად ხდება. ჩვენ თვითონ ვქმნით წინააღმდეგობებს, რათა ბერე წი-
ნააღმდეგობებმა მოლო მოუღილონ, ან ვითომ „გამარჯვების“ დი-
დებით შეგვქოლონ. სიპუდევა ასეთი გამარჯვება, კადქანტი, მაშე-
ბის მიერ ამენებულ ციხე-სიმაგრეს მაკონებს, მოლოს რომ თვითობ-
ვე ანგრევენ. თუ ბერძენს ძალუბთ ყოვედგვარი წინააღმდეგობის და-
ძვევა, თუ ნათ ძარღვებში მანტდაც უძღვევი სისხლი მიმოქცევა,
რატომ სურთ პირქარის შემოტევა საკუთარი ხომადების აქაუბნულ
ზღვამე შეგდებით კი არა, უმანყო იფიგენიას მკვლელობით მოიკე-
რონ. ეს იგივეა, უიარაღოს მგერი რომ მოგდევს და თავის საშვედად
პატარა, უმწყო ბატკანს მიუგდებ გზაზე.
- კადქანტი** — მოფსოს, შენც ბერძენი ხარ და ვიცი, თუ რამდენად გიღირს
ეს სახელი. ამიტომ ვუდახვიდა ვეუბნები: ბერძენის ხომადებს მა-
და არ შესწევთ გადაღახონ პირქარის შემოტევა. აფრები გაწყვეტამ-
დეა დაჭიბუდი. ზღვა მოპოქრობს, როგორც კუბრის მღუღარე ნაკადი.
მეოძრები დამარცხების ნაღვლიანმა შინმა შეიპყრო. ეს უკვე დაუშ-
ვას ნიშნავს. როცა მე ვიწინასწარმუტყვედე იფიგენიას მსხვერპლად
შეწიგვა, ვიცოდი, რომ ეს ცნობა პირველად ბერძენს შეაძრწუნებდა,
მაგრამ მოლოს, მოლოს მაინც იმედი იმარჯვებდა. ასეც მოხდა.
ახდა ისინი მოითხოვენ იფიგენიას სასწრაფოდ ჩამოყვანას. თუ ყვე-
დაფერი სისრულეში იქნა მოყვანილი, ბერძენის მკედში ისეც ატოკ-
დება გული, თვადებს პირვანდელი სინათლე დაუმრუნდება, მაჯას —
სიძლიერე, იარაღს — კაშკაძი. ბერძენი გულდამშვიდებით გადაეშე-
ვიან გამორტებულს სტიქიის წიაღში.
- მოფსოსი** — შენი განზრახვა გასაგებია. (მცირე მაუზია) მაგრამ ერთი
საშინაოება გედიოთ, კადქანტი. მე შემიძლია ბერძენებს სიმარტდე
უუთხრას.
- კადქანტი** — ამას ვერ გაშუდავ. წინააღმდეგ შემთხვევაში ბერძენი თვი-
თონ მოგიღებენ მოლოს.
- მოფსოსი** — იმასაც დაგუმატებ, რომ ათ წვილიწადს მოუწევთ საშომდოს-
თან, ცოდაან, შეიღებთან განშორება.
- კადქანტი** — შენ ვინდა ბერძენებმა უარი განაცხადონ ბნძოდაზე?
- მოფსოსი** — მე მიწმა იფიგენია გადახრეს.
- კადქანტი** — იფიგენიას გადახრენა არც მსგ იოლია, როგორც შენ ფი-
რობ.
- მოფსოსი** — მაშინ ბერძენებმა უარი უნდა უთხრან თავიანთ უპირფდეს
და უძლიერეს ღმერთს — სიმარტდეს.

კაღქანტი — სიმაბრთე მამინ ანსებობის, როცა ვიღაცას სჭირდება, ან უკეთ — სიმაბრთე ის კუთხვა, საიდანაც ჩვენს მოქმედებას ასე თუ ისე სწორ თვალსაზრისს უძებნით.

მოფსოსი — იფიფენიამ თვითონაც არ იცის, რატომ იღუპება.

კაღქანტი — ზოგჯერ დოვკური ფაქტების შემთხვევაში წმინდა წყლის ნაყვავა.

მოფსოსი — როცა ადამიანის არსებობას სჭირდება და სხვეში წყვეტენ, როცა ადამიანის სული კარგავს თავის უძირითადეს თვისებას — თავის სუფილებას, როგორ გგონია, ბერძენთა სახელმწიფო სვეტებში იღობი და უძღვევი იქნება? იფიფენიას თავისი სიკვდილით არა მხოლოდ სი-ლოცნებს მოუსწრაფვით, არამედ საერთოდ მის არსებობას დაიყვანო ამსურდამდე, არასაბრძანებდე. ეს უფრო მნიშვნელოვანი ფაქტია. იფი-გენია არა მარტო უბიკურად კვდება, არამედ როგორც არსებობა და ამ არსებობის აზრი. სიყაროდ და არაბრძანა დასადგურებს ირგვლივ, რადგან ადამიანი ყოველთვის რაღაცით ამბობდა თვის არსებობას.

კაღქანტი — გმარა, მოფსოს, ჩვენი კამათი შეიძლება სხვადასხვად გაგრძელდეს.

მოფსოსი — დაუ, გავრძელებს.

კაღქანტი — სასაცილოა შენი ოპტიმიზმი, მოფსოს, ხავსს ეწოდები.

მოფსოსი — ბერძენებში რწმენას ჩანერგავს, თუ ბირვედი აუშვებ აფხასს და ძარღვემდებარედი შეეჯახები ტაღუმს.

კაღქანტი — საჭიროა ისე ნუ წარმოიდგენს, თითქოს ბერძენებს მარტო გამ-სწვება და მკვლელობის ჩვეულება სჭირებოდათ. რაც მოაფარა, მათ გამარჯვების რწმენა დაჰკარგეს.

მოფსოსი — ნოტიუვამური ბერძენები თვადებამდე მთამსვლელს დაემ-სგავსებოდა.

კაღქანტი — არა, რწმენისთვის ძალიან ცოტაა საჭირო. (პაუზა)

მოფსოსი — კაღქანტი, არ წუთებს შეუძლიათ გადაწყვიტონ იფიფენიას ბედი.

კაღქანტი — მესმის. მაგრამ ყველაფერი უკვე გადაწყვეტილია.

მოფსოსი — კაღქანტი, უდანაშაულო სისხლის წვეთები ტანჯვად და ტკი-ვილად აღიბეჭდება თითოეული ჩვენი განის სახეზე.

კაღქანტი — დრო აღარ იამებს.

მოფსოსი — კაღქანტი, წინასწარსკვნ მთაბრუნე მზერა. გაიხსენე შენი შავ-შეობა, სიჭაბუკე, როგორ უტრფოდი სიციხეებს, სიყვარულს.

კაღქანტი — მაცნე უნდა გააფრთხილო. საჭიროა, სასწრაფოდ აუშვას აფრა.

მოფსოსი — კაღქანტი, ნუთუ ბავშვობაში არ ვინახავს, როგორ დადრავ-დნენ ყუდს ქათქათა, უსუსურ მატყლებს, ნუთუ ურისხლად არ გიტი-რია...

კაღქანტი — კამათი დამთავრდა, მთავანობისთვის ყოველთვის უამოინახე-

მა შესაფერისი წუთები. ავამეშინონი თუ გამოჩნდა, გააფრთხილე, რომ დამეღვლოს. (გადას)

მოფსოსი — (ტრაგიკული, სასოწარკვეთილი იერით) კამათი დამთავრდა, სხად-წყვ განაჩენს სისრულეში მოფსოსი. (პაუზებზე დაღმეება)

4.

ავამეშინონი

ავამეშინონი — რატომ მოხდა ეს ყველაფერი. იქნებ ღმერთებმა დამცინეს. შეუძლებელია კარზე მომავარ ბედისწერას წინააღმდეგობა გაუწიო. ვეღარც საყვარელი ადამიანი უნდა განოპტიმოს ხელიდან. სიბების ნუგეში! გული გაგიცოდა ავამეშინონ, ძარღვეში სისხლი აღარ ვი-თრთის. თითქოს შენი ბირით ვიღაც სხვა დაპარაკობს, შენ კიდეც დგახარ, ხმის ამოღება არ შეგიძლია, გული ცრემლებით გვესება. (პა-უზა) როგორ მოშენატრა ჩემი პატარა საყვარელი იფიფენია, ჩემი ნუკეში. დამეშინებნარ, ავამეშინო, იმის ძადაც არ შეგწევს, ბერ-ძენებს საყვარელი შეიდი თვადწინ პატაროვით არ დააკვდევრო. ნუ-თუ სამოლოდ ეს დაინახებ (პაუზა). გწვევო, მამაჩემო. გწვევ-ლით, ღმერთებო! რატომ მარტულთ მიკენის ტახტი. რაც დავიბადე, მას შემდეგ თავი ყულფში გაყრიდა მგონია, რომელიც ხან ძალიან ვი-ჭერს, სუნთქვას გიშლის, ხან კიდეც დაღლილი მკვარევით მოღმეება და წამით გაგრძნობინებს, რა დიდია თავისუფლება (პაუზა). გახ-სოვს, ავამეშინონ, მარტოვად დაქანული რომ მობრუნვი, საშინაუ-გურნაზე სასახლიდან გაიპარე, ღამით, მთვარისა და მკრთადად მბრწყინავი ვარსკვლავების შუქზე. ნუკეში ხარა ღრეობდა, ცეკვა-და: „გაუმარჯოს მეფე ავამეშინონს!“. თვის ზვირი მოტებნე, თუ-ქვეშ ხელზე ამოდე და სეცას მიაცქერდი. ვროდი ნიავი უბერავა-საიდანაც შორეული, ნაღვიანი პიძღერის ხმა მოჰტონდა. შენ მა-შენ ატრე, ავამეშინონ, მერე შეგრცხვა. სასწრაფოდ ჩამოიპოვდი ძირს, მოყვარე ბრძოლს შეერიე. სიამოვნებით უსმინე ჩანდერის დაუფლად ხმებს „გაუმარჯოს მეფე ავამეშინონს!“. მერე გეშინოდა ამ მოგონების. რატომ გეშინია, ავამეშინონ, ვაიხსენე ყველაფერი (პა-უზა). შეგიძლია ბერძენებს უბრძანო აწაფებულ ზღვაში გადავარდნე. ანდა დღესვე აიფართ და სამშობლოსკენ გამოაბრუნონ ხომადღები. ერთმანეთი დაუქამათ. რა შენი საჭიერა, ავამეშინონ. შენ კარგახა-ნაა, მთხილად ვადი ურისა და სახელმწიფოს წინაშე. (ხანგრძლივი პა-უზა. გამოჩნდება ბერძენი მეომარი ერთხანს გაკვირვებით დაამტერ-დება წვედში მოხრილ, თვადებამდე ავამეშინონს. მერე იარაღს ააგლა-რულეებს. ავამეშინონი შეკრთება). შო.

მეომარი — ბერძნებს აინტერესებთ, რა გადაწყვეტილება მიიღო მეფე აგამემნონმა.

აგამემნონი — პო... (თითქოს გამოფხიზდება) ახლავე... (წამოდგება) რა გნებავთ?

მეომარი — ბერძნებს აინტერესებთ, რა გადაწყვეტილება მიიღო მეფე აგამემნონმა.

აგამემნონი — პო. მე თვითონ... ახლავე... (ხმაურსა და იარაღის ჭდარუნში ბნეღდება. ცეცხლის იღუმად შუქზე გამოჩნდებიან მეომრები).

სამართი მხარე

იფიგენიას ობოლი საშალში სძინავს იფიგენიას, ფეხის წვერებზე შემოდის არტემიდა.

1.

არტემიდა — იფიგენია! (იფიგენია ოდნავ იშეშინება) იფიგენია, ვაილქი-ძე! (იფიგენია თვალებს გაახედს და მის წინ მივარქვამს ქაღალმურსა რომ შენიშნავს, შეშინებული კედელს აქაერება) ძილი ღავიფრახზე, შშვი-ღომისა და ბედნიერების ძილი.

იფიგენია — არტემიდა!

არტემიდა — გამოფხიზდები, იფიგენია, შენთან მოვედი.

იფიგენია — შენ მუდამ ჩემი მფარველი იყავი, ვისიღობ, არტემიდა.

არტემიდა — ზვად დილით მიემგზავრები.

იფიგენია — დიახ.

არტემიდა — ბედნიერებისა და სიყვარულის შესაგებებლად.

იფიგენია — (ოდნავ წითდება) მამაჩემის მრძანებით.

არტემიდა — (მიღის ახლოს) იფიგენია, მომისამინე, შენ ახლა სიცოცხლით სავსე და ჰეკუანის გოგო ხარ, შეგოდია ყველაფერი ვაიგო.

იფიგენია — მე მუდამ შენი მონა-მორჩილი ვიყავი (პაუზა).

არტემიდა — სინამდვილეში, იცოდე... (პაუზა. ორივე დამაშულია) სიყვარულსა და ბედნიერების ნაცვლად ავიღეში სიკვდილი გძლევდა.

იფიგენია — (ფეხზე წამოდგება. შეშინებულ კანკალებს) აიკვდილი?

არტემიდა — ბერძნებმა გადაწყვიტეს პოსეიდონის რისხვა შენი სისხლით გამოისყიდონ. (ისმის ზარების შორეული, იღუმადი ხმა) აგამემნონმა სამინულ სიფრუეს მიმართა, გამძვინვარებული ბერძნები რომ დაეშოშინებინა. კადქანტის სთხოვა ღვდიფოს სამისნოში წინასწარმეტყველა. მე ვიფი, ორივემ შეგნებულად გააკეთა ეს მზაკვრობა. მაგრამ სხვა გამოსავალი არ იყო.

იფიგენია — ვერ გავიგე, მე რატომ უნდა შევეწირო?

არტემიდა — ასეა საჭირო. (პაუზა)

იფიგენია — სასაბღღში ეს ამბავი არაუარ იცის?

არტემიდა — არაუარ. აგამემნონმა სასტიკი მუქარით გამოისტუმრა მაცნე.

იფიგენია — როგორ მოვიქცე?

არტემიდა — მღ უნდალდე გასაფრთხილებლად მოკვედი. ნეფარებით ადვილია სიკვდილი, როცა ამას წინასწარ შეგუემული ხარ. ადამიანის სიცოცხლე ხომ სიკვდილთან შევეუბაა. (პაუზა)

იფიგენია — ჩემმა სხულმა სიცარიედე და სიცივე შეიგაძნო. ვეღარ ვაბროუნებ.

არტემიდა — მომისამინე, იფიგენია. მე მუდამ შენი მფარველი ვიყავი, მაგრამ ახლა ძალა არ შემწევს წინ აღვუდეგე ღმერთების ნუნას.

როცა აქიდეშმა ვაიგო აგამემნონის ზაახვა, თავის მძიმე შუბს დაუყრდნო და მთელი ღამე გაქვავებული იჯდა. მფომრევი ხმის გაცემას ვეღარ უბრუნებდნენ, განთიადმა რომ მოატანა, ნეღ-ნეღა წამოყვავა, მუხლები გაშალა, მკლავი გამართა და ცეცხლში ნაწართომი შუბი გამეტეპით გასტყორცნა: შუბმა აქისპომასწავებელი მხულით გადაუფრინა ბერძენთა ბანაკს და კადქანტის ხომადღის კიჩოზე შეედღწა...

იფიგენია — მერე...

არტემიდა — მერე არაფერი, აქიდევი დუმს. ეტყობა შეურიგდა.

იფიგენია — სულ მარტო დავარჩი...

არტემიდა — გამხნევებას აღარ დაგიწყებ. კარგად ვიცი, რომ გასამხნევებელი სიტყვებიც აღარ დარჩა. მთავარია შეუბრგვე შენს ბედს, იფიგენია (პაუზა). ადამიანები იმდენად ეწვევიან სიკვდილზე ფიქრს, რომ ბოლოს, ვადანწყვეტ წულოფში, საკუთარ თავთან პირისპირ დარჩენილნი, თითქოს მშვიდად და აუღუდეღმად უნდა მინებდნენ მას. მაგრამ სინამდვილეში საპირისპიროდ ხდენა: ადამიანებს არ შეუძლიათ დათმონ სიცოცხლის უმცირესი ნაცლუფა.

იფიგენია — იმდენად სიკვდილზე არ ფიქრობ, რამდენადაც...

არტემიდა — გასაგებია, აღნათ შენც გეცოდინება, რამდენი წყენა და შეურაცხყოფა მოუყენებია ჩემთვის აგამემნონს.

იფიგენია — ვაფი.

არტემიდა — რა თქმა უნდა, მე შეგეძლო ამისთვის შური მეძა, იმასად კი ვფიქრობდი, შენი თავი მსავერზად მომეთხოვა ნუ გავიკვირდე-ვა, იფიგენია. ჩვენ ძალიან ხშირად ვმალავთ ნამდვილ სახეს. ეღენეს მოტაცებაც ერთკვარად შეურაცხყოფის საზღაური იყო არა იმდენად მენედაოსისთვის, რამდენადაც აგამემნონისთვის. ღმერთებს ფერისიყ არ გადაუწყვეტიათ ცოცხალი დაბრუნებს თუ საკუთარი სასახლის კარებთან მოლადატის ზეღით განვმირული დაეცეს.

- იფიგენია** — მე ნინდა ვეყოფნა, მე მინდა დიდხანს, ძალიან ძალიან დიდხანს ვუყურო მზეს, ვდავადეშს, სინათლეს, რა დავამავყ...
- არტემიდა** — ახლა ამასზე მსჯელობა მწყობრია, იფიგენია.
- იფიგენია** — მე მინდა მივდარდე... მიყვარებს ჩემი ნაშვილი და ძლიერი აქი-ღვესო.
- არტემიდა** — (ნერვიუ პაუზის შემდეგ) ყველაფერი გადამწყვეტილია, იფიგენია. (პინტუნიერში გასულიდან ქრება არტემიდას სახე, მოჩანს აცან-ცანებული იფიგენია, რომელიც იატაკზე დაემხომა).
- იფიგენია** — სიკვდილა... რა მინდა სიკვდილი... (ქვითინებს)

2.

ორესტე და იფიგენია

- ორესტე** — რა დავებანთა, იფიგენია.
- იფიგენია** — არაფერი... ისე... ვტირობდი...
- ორესტე** — ადამიანთა მთავარი მედნიერებასთან.
- იფიგენია** — პო (პაუზა).
- ორესტე** — გამოსამშვიდობებდავ ნოვერი.
- იფიგენია** — (ქვითინის ძლიერ სკანდალს) პო.
- ორესტე** — ისეთ გუნებაზე ვარ, მგონი აღსარების თქმას ვაპირებ.
- იფიგენია** — არ ვინდა, ორესტე.
- ორესტე** — სასაბუცეში უკვდას მიამჩნია, რომ მე აბაყინ არ მიყვარს.
- იფიგენია** — პო.
- ორესტე** — შენც ასე იტყობი.
- იფიგენია** — ხანდახან.
- ორესტე** — მე ვიფიგენია.
- იფიგენია** — ვაჟო, ორესტე.
- ორესტე** — რატომღაც ყველაზე უფრო სწორედ შენ გაგონებდი უმეხად ვაძვირებდი.
- იფიგენია** — ნახსოვს.
- ორესტე** — მაპატიე, იფიგენია, ხვალეფან შედნიერი იქნები. დაიფიგენია.
- იფიგენია** — მე მუდამ ვგრძნობდი, რომ შენ გიყვარდი. ზოგჯერ თუ გინდა ნამდვილი, ძლიერი სიყვარული გვიან.
- ორესტე** — ნახვამდის, იფიგენია. (ქვითინის აპირებას)
- იფიგენია** — ორესტე...
- ორესტე** — ვისმენ.
- იფიგენია** — არაფერი. ნინდა კიდევ ურთხვდ შეგხედო...

ელექტრა და კლიტემნესტრა

- კლიტემნესტრა** — ეს ორი დედა, უცნაურად შეიკვლია.
- ელექტრა** — მაგმუცა. რა მოხდა.
- კლიტემნესტრა** — არა. მე ვიცი მისი სასიამო. დედა ახარების და დედა მწუხარების ზამს (პაუზა). რა სიჩუმეა პატივში. თითქმის დედა ხნის ნეკლარი ვსვენოს. საიდანღაც მძალი, ეულისამაგიფი სუნი მცემს. რატომ ვამკვირვებს ასე თანამად და შეუმბრუნებლად სასაბუცის სიკვანძი სასაფრებოდი ჭოტი (პაუზა).
- ელექტრა** — მე ვაბტოვებთ.
- კლიტემნესტრა** — არა, არა. მე შენ მჭირდება, ელექტრა (პაუზა). გული... თუკი ვაბტოვებ შეიძლება დაიღვოს, სიბოლო და სიმშვიდე მოსწავრ-ღვას იცი, ელექტრა, ნამდვილი სიბოლო ჭასი. ასე მგონია, მთელი ჩემი ცხოვრება ყინულის აღზე ვამბობდი, ყინულია გაგაბვარებულ საწოდზე ვიყავი მოჯანჯვარი (პაუზა). კარისკაცთა ფეხის ხმავე მოსწავდა. (პა-უზა). სარკმელი მარცხ ვამოაღე. (ელექტრა სარკმელს აღებს) ასე-ღვინდება. ჭოტის კანონიამ დაძახილს ერთვის აფობიანებულ, მჭახე ნახიჯების ხმა).
- ელექტრა** — (ჩურჩულით) გიყვარდა თვებსზე მამაჩემი? (პაუზა).
- კლიტემნესტრა** — მე არ ვიცი რა იყო სიყვარული. როგორც წყალში ნა-გარეზიდი თაფლბაზილურად, იმსტინტურად მოუსკვამს შევადგინს. სიხსნის გამაყრებზედ შეხურღში არც კი შემიმჩნევია, ვინ იქნა ჩემს გვერდით. ნერვი, რომელსაც თქვენ გაჩნდით, როდესაც სასაბუცის თაღები თქვენთან ვრამდელმა აიკლო, მივხვდი: ეს არ შეიძლებოდა ყოფილიყო სიყვარული (პაუზა). ჩემი მგებაზე თავებრუდამხვევ ადვრსს მო-ითხოვდნენ, ჩემი სხეული გამამაგებელი დაეძებდა ავანტიმინის სხე-ულს, რათა ქაღის მარადიული, დაუმტრადი ბავებოთ ამოეწვა ამქვე-ყნიური, წმინდა და უსასრულო გზება (პაუზა). რატომ არ ვინდათ ვესწოდეთ ჩემს! (ჭოტის შემაძრწვლელი კვიდი თანდათან ძლიერ-ღვება) მამაშენს ჩემთვის არ იცავა!
- ელექტრა** — დედა!
- კლიტემნესტრა** — არა, ეს თქვენ უნდა იყოღვით.
- ელექტრა** — არ არის საჭირო!
- კლიტემნესტრა** — უნდა იყოღვით. თქვენნი თაღები მხოლოდ იმას ამჩნევ-დნენ, რა ნახად და სათუთად შეგებობოდა ავანტიმინი. პატივისცემის ნიშნად ჩემი შეშინებულობა ფუნზე იკვამოდა. ყოფილგვამ ახარებულ სურვილს მოსწავდიდა, საუკეთესო ელექტრა და ცნებები არ უნანებო-

და, ოღონდ როგორმე ვაგმზიარე შენთვის, მოკლე, ტენივი და
ფოფაღს მხედველით.

ვლექტრა — შერე?.. (პაუზა).

კლიტემნესტრა — (დადლილი, სასოწარკვეთილი ხმით) ჰო, არ არის საკლ-
ბო, ჯერ შენთვის ადრეა. (წამით სარკმლის რაფას დაფრქვნიდა მცო-
რე პაუზისა შექმნის, თითქოს მოულოდნელად დადა მოიკრიბაო, ჩვე-
ულებრივ მკაცრ გამოძეგვრება იმპუნქტს) წადი, დაძინე. (ვლექ-
ტრა გადის. კლიტემნესტრა ყურადღებით უსმენს მისი ნამოჯუბის
ხმას. მერე უცნაური სიფრთხილით მამოიხედავს და ჩამწელებულ ტა-
ღანში უჩინარდება).

4.

იფიგენია

იფიგენია — იმასაც ვიწინასწარმეტყველებდნენ, შენი სული უკვდავ ღმერთ-
თებს შორის დაიკვირდებო ადგილსო, შედრიერი იქნებიო, ადამიანები
შენზე ელოცებენო, აიყვარებო და სიკეთეს უზიარებო. რა მო-
ულოდნელად და უცნაურად გაიფანტა ყოველივე, თითქოს ტკბილი
იღუმელი მუწანია შენვეს თვალში შე მოსასხამი წაწოგაფარეს და
გაოცებულნი ააბრძოლებსკენ მიჰყავხართ. მცნა, ო, როგორ მცნა,
რატომ მეშინია ასე? (სცენის სიღრმეში მოიხმის ჩუმი, შეშინე-
ბული მოძრაობის ხმა. შეშოლის იონი).

იონი — იფიგენია!

იფიგენია — ვაიშე... ვინ ბრძანდებით?

იონი — მე... მე... იონი ვასდავართ.

იფიგენია — რა გნებავთ?

იონი — (სულს ძლივს ითქვამს) იცით, მე აქვენიან მოვედი.

იფიგენია — გამაგებოდა რა გნებავთ.

იონი — სიყვარულისთვის მოვედი.

იფიგენია — არ მესმის.

იონი — გათხოვ, თან წარწყვანთთ ავლიდში. უთქვენოდ სიჭოჭხევე არ
შეშინდება.

იფიგენია — რას ამბობთ.

იონი — ორჯატიმ იცის. თავიდან მოღობივე ყველაფერი იცის (მცირე პა-
უზა) დამბარებით შენებლის უცნაური ვაღობა რომ ვაღვრებდათ,
ფანჯარასთან დადგნობილი და დიდხანს უსმენდიო — მე ვიყავი.
ოდნებანდაზე, შეშის მტყუარცნდითა შეშობინებისას აღფრთოვანების
რომ ვერ იკავებდიო და გამარჯვებულს ტანით აწილდითიდიო — მეს
გოყავო...

იფიგენია — საკმარისია.

იონი — თან წამოყვანეთ, მეტს არაფერს მოვიხილოე თქვენგან. მიმსა-
ხურეთ, როგორც გუნებოთ, ესეც შეელოვ.

იფიგენია — დამშვიდდით. ეს შეუძლებელია.

იონი — არ არის შეუძლებელი.

იფიგენია — მე აქედევს მიყვარს. რამდენიმე ღვეც და... (ოღნავ ცანცა-
რებს).

იონი — ოო, ღმერთებო! (ოტაკზე დაეშობა. შეშოლის მაცნე).

მაცნე — დამთავდა. როგორც ჩვეულებრივ ნათავრდებო ყველაფერი. ეს
ბოლი ადამიო ერთ-ერთი უძძინესი იყო ჩემს ცხოვრებაში. (მიდის
იფიგენიასთან). მამრძანდიო. (ისმის ზარების შორეული, ივეშადა-
ხმა. მაცნე მოპვიდებს ხელს იფიგენიას და სცენის სიღრმეში თანდა-
თან განათქვულ ხომადღის კაროსკენ მიჰყავს) ბეღისწინამ თავისი
სუფელური სობრნი ურთხევი კიდეც დაადასტურა. შენვეთ იფიგენიას.
ჩემო, უბიწო სხეულს. რამდენიმე ღვეც და... ზოგოერთი ბედისწე-
რეშიც ექმეხ კანონზომიერებას. ეძებონ რამდენიც უნდათ (მცირე
პაუზა). სასახლე უჩვეულოდ გაუჰყვანებდნო შიშმა ნოიცვა. ყვედა
ქაშეცხეულად გრძობა, რომ რაღაც აცინამოსწავებელი იმუყვის
იგველიც ელექტრას თვალები ნაღვლიანია, აშკარა წინააფრძობითა
და უძველურების ხმამადადი ბაბილით შეძრუდა. ეგასავე შიშისაგან
თრთას, როგორც ხაფანგში მომწყვეტული თავი. მისწურების გაუ-
თაგებელი ჩუწრული სიკვდილის ეჭოსაფით ედუმა ტადანებს. (თანდა-
თან მნეღდება. მოჩანს თუ როგორ კანკალებს იონის სხეული. ზარე-
ბის ხმა ცნთქვება აბამოჭებული ზღვის ღმუჯში) მათ, მიყვანდით
ბედისწერას...

დასასრული